

ปัญหาการประกันภัยความรับผิดทางวิชาชีพศึกษา กรณีการประกันภัยความรับผิดผู้ประกอบการวิชาชีพ สื่อมวลชน

ศันสนีย์ อุดมธรรมากุล, พรชัย สุนทรพันธ์*, สุเมธ จานประดับ**

หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

บทคัดย่อ

ในประเทศไทย การฟ้องร้องสื่อมวลชนสาขาต่างๆ มีอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มที่จะฟ้องร้องกันมากขึ้น ความผิดทางอาญา ได้แก่ ความผิดฐานหมิ่นประมาท และความผิดทางแพ่ง เรียกร้องให้ผู้ที่เฝ้าข่าวที่ทำให้ผู้อื่นเสียหายต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เสียหาย คู่กรณีส่วนใหญ่เป็นบุคคลสาธารณะที่ได้รับผลกระทบจากการเสนอข้อเท็จจริงดังกล่าว มูลค่าการเรียกร้องทางแพ่งมีแนวโน้มสูงขึ้น เป็นเหตุให้สื่อมวลชนอาจต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้กับผู้เสียหายจำนวนมาก การรับผิดชอบในกรณีนี้รวมถึงความรับผิดของนายจ้างของสื่อมวลชนอาชีพ ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่ต้องรับผิดชอบจากการเสนอข้อเท็จจริงของผู้สื่อข่าวที่เป็นลูกจ้างของตนด้วยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในความผิดฐานละเมิดผู้อื่น และในทางปฏิบัติ ผู้เสียหายมักฟ้องร้องนายจ้าง หรือผู้พิมพ์ หรือบรรณาธิการด้วย เนื่องจากเห็นว่ามี ความรับผิดชอบร่วมกัน

เมื่อได้มีการวิเคราะห์ถึงปัญหาของการประกันภัยความรับผิดต่อผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการประกันภัยความรับผิดต่อผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนในประเทศไทยยังไม่มีแบบมาตรฐานที่ชัดเจนและถูกต้องตามสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย อีกทั้งยังไม่มีกำหนดชัดเจนว่าผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนถือเป็นวิชาชีพหรือไม่

ดังนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรที่จะมีบทบัญญัติกฎหมายบัญญัติโดยเฉพาะกับสัญญาดังกล่าวโดยเฉพาะในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และควรมีกฎหมายบังคับให้ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นมีใบประกอบการวิชาชีพเพื่อให้มีแบบแผนไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งในประเทศไทยยังไม่มีสัญญาประกันภัยความรับผิดต่อผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน โดยเฉพาะเหมือนประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรที่จะมีสัญญาประกันภัยความรับผิดต่อผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนโดยให้มีการควบคุมสัญญาประกันภัยความรับผิดต่อวิชาชีพทุกแขนงโดยสามารถใช้ร่วมกันทุกอาชีพไม่แยกวิชาชีพ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยมีการควบคุมและเผยแพร่การประกันภัยความรับผิดเพื่อให้ประชาชนสนใจในการทำประกันภัยความรับผิดเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจด้วย

คำสำคัญ : ความรับผิด, สื่อมวลชน, ประกันภัย, วิชาชีพ, ค่าเสียหาย

ABSTRACT

In Thailand, the prosecution of press and mass media continues to persist and the criminal prosecution is expected to increase in the future, including defamation and civil offences, which demand

*ที่ปรึกษาหลัก

**ที่ปรึกษาร่วม

the press that has caused damages to others to settle a lawsuit in the form of compensation to the plaintiff. The majority of the plaintiffs are the general public whom are affected by the publicizing of such news. The amount of compensation requested by the plaintiff is expected to escalate in the future. Thereby, the press and mass media might have to be responsible for a higher compensation.

In such cases, the law requires the employer of media professionals, either as an individual or a legal entity, to plead guilty to such crime committed by his or her own employee as stated under the Civil and Commercial Code. In the offense of violating human rights, the victim will often sue the employer, the publisher, and the editor with regards to their shared responsibilities.

Upon consideration of the aforementioned legal issues relating to the liability insurance of media professionals, it can be observed that, as of present, the liability insurance of media professionals in Thailand has no visible standard nor does it conform to the Office of Insurance Commission. Likewise, it is still not clear whether or not a media profession should be regarded as a profession or not.

Accordingly, researchers have suggested that there should be provisions of law that are specific to the stated agreement, in particular for the Civil and Commercial Code. In addition, there should be a law enforcement that requires media professionals to obtain a professional license in order to execute practices in the same direction as the scheme. In addition, regarding the fact that Thailand currently has no liability insurance specifically for media professionals unlike the United States, The researcher is of the opinion that there should be a liability insurance contract with the mass media professionals, with the control of all types of professional liability insurance. The Office of Insurance Commission regulates and disseminates liability insurance so that people are interested in taking out liability insurance to stimulate the economy.

Keywords: Liability, Media, Insurance, Professional, Compensation

บทนำ

ในปัจจุบันสื่อมวลชนไม่ว่าจะในประเทศหรือต่างประเทศถือว่ามีสำคัญในการดำรงชีวิตของประชาชนค่อนข้างมาก เนื่องจากโดยส่วนใหญ่ประชาชนมักจะได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ซึ่งการให้ข้อมูลข่าวสารของนักสื่อมวลชนค่อนข้างเป็นสิ่งสำคัญ และน่าจับตามองว่าการเสนอข่าวของนักสื่อสารมวลชนนั้น ถูกต้อง แม่นยำ และไม่เป็นการละเมิด หรือนำความเสียหายมาให้กับบุคคลที่เราเสนอข่าวไป

ซึ่งหากการนำเสนอข่าวของนักสื่อสารมวลชนดังกล่าวได้ทำการละเมิดต่อบุคคลดังกล่าวก็อาจจะถูกเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะเห็นได้ว่าการสื่อมวลชนมีความเสี่ยงในการรับผิดชอบซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ แม้จะได้ระมัดระวังเป็นอย่างดีในการเสนอข่าวสารต่างๆ หรือมีกฎหมายคุ้มครองอาชีพสื่อมวลชนแล้วก็ตาม ดังนั้นเพื่อเป็นการลดความเสี่ยงภัยที่ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการถูกฟ้องร้องหรือเรียกร้องค่าเสียหายจากบุคคลภายนอก เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงภัยของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ผู้ประกอบวิชาชีพนี้จึงให้ความสำคัญต่อการทำประกันภัยความรับผิดชอบการประกอบวิชาชีพ (Professional Indemnity Insurance) มากยิ่งขึ้น

เมื่อกล่าวถึงการประกันภัย โดยส่วนใหญ่คุ้นเคยกับการประกันชีวิต ประกันรถยนต์ และการประกันภัยอื่นๆ ที่ผู้เอาประกันภัยได้ตกลงทำประกันภัยไว้กับบริษัทรับประกัน โดยผู้เอาประกันตกลงประกันความรับผิดชอบบางอย่างและชำระค่าเบี้ยประกันภัยให้กับบริษัทประกันภัย ค่าเบี้ยประกันจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับวงเงินคุ้มครองความเสียหายที่ได้ตกลงกันไว้ หากวงเงินในการคุ้มครองสูง ต้องชำระค่าเบี้ยประกันสูงไปด้วย

ในประเทศไทย การฟ้องร้องสื่อมวลชนสาขาต่างๆ มีอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มที่จะฟ้องร้องกันมากขึ้น ทางอาญา ได้แก่ ความผิดฐานหมิ่นประมาท และความผิดทางแพ่ง เรียกร้องให้ผู้สื่อข่าวที่ก่อให้เกิดผู้อื่นเสียหายต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เสียหาย คู่กรณีส่วนใหญ่เป็นบุคคลสาธารณะที่ได้รับผลกระทบจากการเสนอข้อเท็จจริงดังกล่าว มูลค่าการเรียกร้องทางแพ่งมีแนวโน้มสูงขึ้น เป็นเหตุให้สื่อมวลชนอาจต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้กับผู้เสียหายจำนวนมาก การรับผิดชอบในกรณีนี้รวมไปถึงความรับผิดชอบของนายจ้างของสื่อมวลชนอาชีพ ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ที่ต้องรับผิดชอบจากการเสนอข้อเท็จจริงของผู้สื่อข่าวที่เป็นลูกจ้างของตนด้วยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในความผิดฐานละเมิดผู้อื่น และในทางปฏิบัติผู้เสียหายมักฟ้องร้องนายจ้าง หรือผู้พิมพ์ หรือบรรณาธิการด้วย เนื่องจากเห็นว่ามีความรับผิดชอบร่วมกัน

อย่างไรก็ตามอาจมีผู้ให้ความเห็นว่าการเสนอข้อเท็จจริงของสื่อมวลชน หากได้มีการระมัดระวังพอคควร ตามหลักของวิชาชีพจะไม่ถูกฟ้องร้อง ซึ่งในความเป็นจริงการเสนอข้อเท็จจริงของสื่อมวลชนต้องถูกต้องตรงไปตรงมา และต้องมีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ และด้วยความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สื่อมวลชนอาจจะต้องรับปริมาณงานเพิ่มมากขึ้น จึงอาจเกิดความผิดพลาดได้ หรือการตีความโดยสุจริต หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอาจมีการตีความที่แตกต่างกันได้ ดังนั้น จึงอาจเกิดการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายกัน และการหวนต่อการถูกฟ้องร้องย่อมกระทบกระเทือนต่อเสรีภาพในการเสนอข่าวสารข้อเท็จจริงที่กระทบกับประโยชน์ของบางกลุ่มบางบุคคล

สำหรับการประกันภัยความรับผิดชอบทางวิชาชีพ ในประเทศไทยพบว่า บริษัทผู้รับประกันหลายรายได้จัดให้มีการประกันความรับผิดชอบวิชาชีพ (Professional Indemnity Insurance) ให้ความคุ้มครองความรับผิดตามกฎหมายของผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งเป็นผลมาจากการทำงานในวิชาชีพของตนโดยประมาทเลินเล่อ บกพร่อง หรือละเมิดต่อบุคคลภายนอก โดยบริษัทประกันภัยจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทน รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีในศาลให้แก่ผู้เอาประกันภัย ผู้ประกอบวิชาชีพต่างๆ ทั่ว แต่บริษัทรับประกันส่วนใหญ่ของไทยเน้นอาชีพที่ต้องมีใบอนุญาต เช่น แพทย์ วิศวกร สถาปนิก ทนาย ฯลฯ หลายบริษัทเน้นที่อาชีพแพทย์มากกว่าอาชีพอื่น ในความรับผิดชอบต่อคนไข้ซึ่งได้รับบาดเจ็บ รวมทั้งการเสียชีวิตอันเนื่องมาจากการผ่าตัดหรือระหว่างการปฏิบัติงานในอาชีพ หรือตามใบประกอบโรคศิลปะ

สำหรับการประกันภัยความรับผิดผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนในประเทศไทยนั้น ไม่มีการกล่าวถึงอย่างชัดเจนว่า บริษัทประกันภัยใดมีนโยบายจะรับประกันภัยความรับผิดผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนและยังไม่คุ้นเคยกับการประกันภัยความผิดเช่นนี้ อีกทั้งผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนยังไม่คุ้นเคยกับการประกันความรับผิดดังกล่าว ซึ่งเห็นว่าเป็นเรื่องใหม่ไม่ค่อยเห็นความสำคัญหรืออาจมีความกังวลว่าอาจมีปัญหากในการจะต้องเจียดรายรับบางส่วนไปเป็นค่าเบี้ยประกัน เป็นต้น

ในประเทศอังกฤษได้มีผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนให้ความสนใจการประกันภัยความรับผิดผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนค่อนข้างมาก เนื่องจากผู้ประกอบอาชีพสื่อมวลชนยอมรับว่ามีความเสี่ยงในความรับผิดซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ แม้จะได้รับการระมัดระวังเป็นอย่างดีในการตรวจสอบข้อเขียนต่างๆ แล้วก็ตาม ดังนั้น เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงในการต้องชดใช้ค่าเสียหายอันอาจเกิดจากการถูกฟ้องร้อง หรือเรียกร้องค่าเสียหายจากบุคคลภายนอก ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนจึงให้ความสำคัญในการทำประกันความรับผิดผู้ประกอบอาชีพสื่อมวลชนกับบริษัทรับประกันภัย แม้ว่าในประเทศอังกฤษจะมีบทบัญญัติคุ้มครองผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน (The Media Liability Act 1998) แต่ผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าวยังมีความต้องการทำประกันภัยเพื่อลดความเสี่ยงภัยในการประกอบวิชาชีพของตน

หลักทั่วไปของการประกันภัยความรับผิดผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน คือการชดเชยค่าความเสียหายอันเนื่องมาจากการที่ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนได้ไปกระทำละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่สาม ซึ่งบุคคลที่สามได้ต้องทำการเรียกร้องให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิดนั้น โดยผู้รับประกันภัยจะจ่ายค่าสินไหมทดแทนนั้นไม่เกินวงเงินที่เอาประกันภัยไว้ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่คล้ายกับการประกันวินาศภัย

ความรับผิดผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน แบ่งออกเป็น 2 ความรับผิด คือ

1. สื่อมวลชนกับความรับผิดทางแพ่ง สื่อมวลชนกับความรับผิดในทางแพ่งนี้ จะพบว่าในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะพบว่ากฎหมายละเมิด ตั้งแต่มาตรา 420 ถึงมาตรา 452 จะเกี่ยวข้องกับวิชาชีพสื่อมวลชนมากที่สุด โดยเฉพาะการละเมิดชื่อเสียงเกียรติคุณของบุคคลอื่นเนื่องจากลักษณะงานของสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารสู่ประชาชน อาจทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหายต่อชื่อเสียง เกียรติคุณได้โดยง่าย ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับสื่อมวลชนและความรับผิดชอบในทางแพ่งในส่วนของหลักกฎหมายละเมิดจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

2. สื่อมวลชนกับความรับผิดในทางอาญา ในเบื้องต้นจะต้องมีการกระทำและการกระทำนั้นต้องเข้าองค์ประกอบภายนอกที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดโดยผู้กระทำได้กระทำการนั้นไปโดยไม่มีอำนาจกระทำได้ และในขณะก็มีความรู้สึกผิดชอบเป็นปกติหรือไม่มีกฎหมายยกเว้นโทษหรือยกเว้นความผิดไว้ ทั้งนี้ผู้กระทำอาจจะกระทำโดยเจตนาหรือโดยประมาทก็ได้ ความรับผิดทางอาญาของสื่อมวลชนที่ปรากฏให้เห็นกันบ่อยๆ คือกรณีที่สื่อมวลชนถูกฟ้องร้องให้รับผิดฐานหมิ่นประมาท หรือดูหมิ่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 และมาตรา 329

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงภัยจากการเสนอข่าวสารของผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน การประกันภัยความรับผิดผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนจึงเป็นการประกันภัยเพื่อลดความเสี่ยงภัยของผู้ประกอบการวิชาชีพดังกล่าวได้ เนื่องจากเมื่อมีการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากบุคคลที่ได้รับความเสียหายนั้น จะมีการประกันภัยความรับผิดนี้เข้ามารองรับการชดเชยค่าสินไหมทดแทนได้ ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนสายหนังสือพิมพ์กล้าที่จะเสนอข่าวที่เที่ยงตรง ถูกต้อง เพื่อประโยชน์ของประชาชนในการบริโภคข่าวสารในสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

การประกันภัยความรับผิดในวิชาชีพสื่อมวลชน เป็นสัญญาที่เกิดขึ้นจากการตกลงใจของผู้เอาประกันภัยที่จะโอนความเสี่ยงภัยของผู้เอาประกันภัยไปให้แก่ผู้รับประกันภัย ซึ่งในต่างประเทศอย่างอังกฤษและสหรัฐอเมริกาถือเป็นเรื่องจำเป็นและมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของผู้นั้นในสังคมและการประกอบธุรกิจต่างๆ ประกอบกับประชาชนและผู้ประกอบการธุรกิจต่างๆ มีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันภัย และเห็นความสำคัญของการประกันภัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการบรรเทาความเสียหาย หากผู้เอาประกันภัยจะต้องมีความรับผิดตามกฎหมายในการต้องถูกฟ้องร้องให้ชดเชยค่าเสียหาย จากการสำรวจในปัจจุบันพบว่าคนไทยไม่นิยมและไม่ให้ความสำคัญต่อการทำประกันภัย ไม่ว่าจะเป็นการทำประกันประเภทใดก็ตาม อีกทั้งคนไทยมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบริษัทประกันภัยเกี่ยวกับมาตรฐาน อันเป็นที่น่าไว้วางใจในการประกอบธุรกิจประกันภัยว่า เมื่อเกิดภัยแล้วจะได้รับการชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามข้อตกลงหรือไม่ ส่วนผู้ที่ต้องทำประกันภัยนั้น ส่วนใหญ่มีภูมิปัญญาจากความจำเป็นหรือเหตุผลพิเศษที่ถูกบังคับ เช่น การขอสินเชื่อเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย ซึ่งสถาบันการเงินจะบังคับให้ผู้ขอสินเชื่อทำประกันอัคคีภัยสิ่งปลูกสร้างไว้หรือการก่อสร้างในโครงการใหญ่ ผู้ว่าจ้างมักจะกำหนดไว้ในสัญญาว่าจ้างบังคับให้ผู้รับจ้างต้องทำประกันภัยความเสียหายในลักษณะต่างๆ ในระหว่างการก่อสร้าง การประกันภัยในระบบสมัครใจ จึงน่าจะมีจำนวนน้อยและคงเป็นไปได้ยากหากจะให้ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนสมัครใจที่จะทำประกันภัยความรับผิดในวิชาชีพด้วยตนเอง

เนื่องจากการประกันภัยในลักษณะนี้ค่อนข้างจะเป็นการประกันภัยในรูปแบบใหม่ ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนยังไม่นิยมทำประกันภัยความรับผิดเนื่องจากไม่ไว้วางใจบริษัทประกันภัยว่าเมื่อเกิดภัยแล้วจะยินยอมชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้หรือไม่ หรือหากยินยอมชดเชยจะชดเชยให้มากน้อยเพียงใด เนื่องจากข้อยกเว้นของการประกันภัยความรับผิดของผู้ประกอบ

วิชาชีพสื่อมวลชนมีค่อนข้างมาก ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนอาจจะคิดว่าโอกาสที่จะเกิดการฟ้องร้องมีน้อยจึงเลือกที่จะไม่ทำประกันภัยความรับผิด ส่งผลบริษัทประกันภัยไม่สามารถขยายตลาดสำหรับค่าธรรมเนียมประกันภัยความรับผิดนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของการประกันภัยความรับผิดผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน
2. เพื่อศึกษาประวัติ แนวคิด ทฤษฎี หลักการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยความรับผิดผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน
3. เพื่อศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัยความรับผิดผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนของต่างประเทศ
4. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการประกันภัยความรับผิดผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน
5. เพื่อศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกฎหมายการประกันภัยความรับผิดผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีทางเอกสาร (Documentary Research) โดยทำการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูล จากตำรา หนังสือคำอธิบาย บทความในวารสารกฎหมาย คำพิพากษา วิทยานิพนธ์ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 20 ว่าด้วยประกันภัยรวมทั้งค้นคว้าข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ที่ปรากฏอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ผลการวิจัย

การฟ้องร้องผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนมากขึ้น แม้รัฐบาลจะได้มีการพิจารณาเรื่องการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชนให้ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมีเสรีภาพในการเสนอข่าว โดยไม่อยู่ภายใต้อาณัติของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าของกิจการ แต่ต้องไม่ขัดต่อจริยธรรมของการประกอบวิชาชีพ ในปัจจุบันยังไม่มีความหมายที่คุ้มครองความรับผิดผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนแต่อย่างใด ถึงแม้ว่าจะมีการประกันภัยค่าจ้างซึ่งถือเป็นการประกันความรับผิดอย่างหนึ่ง การประกันภัยค่าจ้าง เป็นกฎหมายที่มีการบัญญัติไว้เพียงกว้างๆ เท่านั้น ซึ่งสามารถบังคับใช้ได้กับการประกันภัยความรับผิดในวิชาชีพสื่อมวลชนได้ในระดับหนึ่ง ทำให้ความคุ้มครองจากการทำประกันภัยไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร ซึ่งเป็นปัญหาทางกฎหมายที่ไม่สามารถใช้ครอบคลุมการทำประกันภัยในลักษณะนี้ได้อย่างครบถ้วนเหมือนเช่นในต่างประเทศที่มีกฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัยความรับผิดในวิชาชีพเป็นการเฉพาะ มีขอบเขตของสิทธิหน้าที่ เงื่อนไขและความคุ้มครองตามกฎหมายและตามที่ระบุในกรมธรรม์ประกันภัยที่สามารถบังคับใช้กับผู้เกี่ยวข้องในสัญญาประกันภัยไว้อย่างกว้างขวาง ดังนั้น การมีสัญญากรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนที่ถูกต้องชัดเจนเช่นเดียวกับต่างประเทศ และรูปแบบสัญญาการประกันภัยความรับผิดของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนที่ถูกต้องตามหลักของนายทะเบียนการประกันภัย (คป.ก.) จะเป็นการช่วยเหลือผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนที่ทำประกันภัยความรับผิด และทำให้ผู้ได้รับข่าวสารได้รับข่าวสารอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ชัดเจนมากขึ้น และป้องกันการเกิดปัญหาในกรณีมีข้อพิพาทเพราะจะทำให้เกิดความชัดเจนในส่วนของสัญญากรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเห็นว่าการประกันภัยความรับผิดต่อผู้ประกอบวิชาชีพต่างๆ มีความสำคัญค่อนข้างมากต่อผู้ประกอบวิชาชีพเนื่องจากจะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพมั่นใจในการทำงานมากยิ่งขึ้นโดยไม่กลัวว่าหากกระทำความผิดจะต้องรับผิดชอบความรับผิดนั่นเอง ซึ่งอาจจะโดยเรียกร้องค่าเสียหายมากเกินกว่ารายได้ของตน ดังนั้นหากมีการประกันภัยความรับผิดมารองรับความเสียหายในการกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพนั้นก็จะเป็นการช่วยผ่อนหนักให้เบาลงได้

1. ข้อเสนอแนะในทางกฎหมาย

กรณีการนำกฎหมายประกันภัยตาม ป.พ.พ. มาใช้กับการประกันภัยความรับผิดในวิชาชีพสื่อมวลชนโดยภาพรวม บทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการประกันวินาศภัยและการประกันภัยคำจวนอาจสามารถนำมาปรับใช้กับการประกันภัยความรับผิดในวิชาชีพสื่อมวลชนได้ในระดับหนึ่งแต่อย่างไรก็ตามกฎหมายที่มีอยู่สามารถใช้บังคับกับการประกันภัยความรับผิดในวิชาชีพแขนงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพแพทย์ สถาปนิก วิศวกร ผู้ตรวจสอบบัญชี ทนายความ และวิชาชีพอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียมกับกฎหมายในต่างประเทศ เพราะปัจจุบันมีกฎหมายและองค์กรควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นอยู่หลายฉบับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากผู้ประกอบอาชีพทั่วไป ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายเป็นการเฉพาะแต่ให้มีการนำหลัก The Road Traffic Act ของอังกฤษมาปรับใช้ในมาตรา 887 และเปลี่ยนชื่อเป็นประกันภัยคำจวน ไม่ใช่ประกันภัยความรับผิด แต่ในทางปฏิบัติใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกับการประกันภัยความรับผิด คือยกเว้นผู้เสียหายฟ้องผู้รับประกันภัยได้โดยตรง แม้ไม่มีนิติสัมพันธ์กับผู้รับประกันภัยเลย รวมถึงการรับประกันภัยต่อด้วย ซึ่งถือเป็นการประกันภัยความรับผิดอย่างหนึ่ง

2. ข้อเสนอแนะในทางสังคม

วิชาชีพสื่อมวลชนถือเป็นแขนงวิชาชีพที่ค่อนข้างใหญ่เนื่องจากมีหลายสาขาวิชา เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ และในปัจจุบันสื่อที่ได้รับความนิยมคือสื่อทางอินเทอร์เน็ต อีกทั้งวิชาชีพสื่อมวลชนนั้น ยังมีสมาคม และสภาประกอบวิชาชีพอีกหลายแบบด้วย การนำระบบประกันภัยความรับผิดในวิชาชีพสื่อมวลชนภาคสมัครใจมาใช้ในประเทศไทยมีผลดี กล่าวคือ เป็นการให้สิทธิกับนักสื่อสารมวลชนที่จะเลือกทำประกันภัยหรือไม่ก็ได้ ตามแต่นักสื่อสารมวลชนจะประเมินความเสี่ยงของตนเอง และช่วยลดปัญหาเรื่องการฟ้องร้องนักสื่อสารมวลชนเพราะการฟ้องร้องนักสื่อสารมวลชนเกิดขึ้นมาจากนักสื่อสารมวลชนปฏิบัติหน้าที่ผิดพลาดบกพร่องหรือประมาทเลินเล่อนำมาซึ่งความรับผิดไม่ว่าในทางสัญญาหรือในทางละเมิด

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ถึงแม้ว่าวิชาชีพสื่อมวลชนไม่ใช่วิชาชีพ (Professional) ตามความหมายของอาชีพที่ต้องมีกฎหมายเข้าไปควบคุม มาตรการการตีความ และมาตรการการฝึกอบรม เช่น แพทย์ สถาปนิก วิศวกร ผู้ตรวจสอบบัญชี ทนายความ เป็นต้น แต่วิชาชีพสื่อมวลชนนั้นเป็นองค์กรที่ค่อนข้างใหญ่ ดังนั้นควรให้มีการตระหนักถึงการทำประกันภัยความรับผิดเพื่อลดปัญหาทางสังคมได้

3. ข้อเสนอแนะในทางเศรษฐกิจ

กรมการประกันภัยถือเป็นกองทุนอย่างหนึ่งขึ้นอยู่กับกระทรวงพาณิชย์ ดังนั้น กรมการประกันภัยจึงต้องมีความตระหนักในการส่งเสริม สนับสนุนให้บริษัทประกันภัยต่างๆ มีการเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เพื่อให้ประชาชนสนใจในการทำประกันภัย ซึ่งรวมถึงการประกันภัยทางวิชาชีพต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันการประกันภัยความรับผิดในสาขาวิชาชีพต่างๆ ยังไม่มีประชาชนให้ความสนใจในการทำประกันภัยดังกล่าว เนื่องจากกรมการประกันภัยยังไม่มีมีการเผยแพร่ หรือมีการชักชวนให้เห็นถึงประโยชน์ในการทำประกันภัยความรับผิดดังกล่าว

ดังนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่ากรมการประกันภัยควรมีนโยบายในการนำเสนอประโยชน์ของการประกันภัยความรับผิดผู้ประกอบการวิชาชีพในสาขาต่างๆ เพื่อให้ประชาชนผู้ประกอบการวิชาชีพนั้นๆ หรือนายจ้างของผู้ประกอบการวิชาชีพนั้นได้เห็นถึงประโยชน์ในการทำประกันภัย หากผู้ประกอบการวิชาชีพนั้นเห็นประโยชน์และความสำคัญในการทำประกันภัยก็จะทำให้มีเงินไหลเวียนในกองทุนมากยิ่งขึ้น ก็จะทำให้เศรษฐกิจคล่องตัวมากขึ้น

4. ข้อเสนอแนะในการประกันภัย

ลักษณะการประกันภัยความรับผิดผู้ประกอบการวิชาชีพมีหลายรูปแบบในประเทศไทย การทำประกันภัยทุกประเภทคือการทำประกันภัยโดยภาคเอกชน โดยมีทั้งนักสื่อสารมวลชนประกันภัยส่วนบุคคลกับการประกันภัยบริษัท ส่วนรูปแบบกรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดสื่อมวลชนเป็นลักษณะนักสื่อสารมวลชนทั่วไป ไม่มีกรมธรรม์สำหรับสื่อมวลชนโดยเฉพาะ

ผู้วิจัยจึงขอเสนอว่า ให้ทางสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ควรมีการส่งเสริมและกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสาธารณะให้เหมือนในต่างประเทศ เช่น ในประเทศตะวันตก ไม่ใช่แค่ทำความผิดแล้วขอโทษก็จบ ไม่มีความรับผิดชอบอื่นใดตามมาอีก โดยให้ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน มีจิตสำนึกในการกระทำความรับผิดชอบ และให้มีการออกแบบกรรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดชอบที่สามารถใช้ได้กับทุกวิชาชีพ ไม่ว่าจะเป็น แพทย์ หน่วยงาน รวมทั้งผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนในประเทศไทยให้เหมือนกับสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ ขอยกเว้นในกรรมธรรม์ควรมีให้น้อยลง เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เอาประกันภัยว่าบริษัทประกันภัยจะชดเชยค่าเสียหายให้ หากเกิดภัยขึ้นตามที่รับประกันภัยไว้

เอกสารอ้างอิง

- จิตติ ดิงศภัทย์. (2539). กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการประกันภัย. พิมพ์ครั้งที่ 10: กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฑามาศ นิสารัตน์. (2530). กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการประกันภัย. กรุงเทพมหานคร: กิจจันทร์การพิมพ์.
- จำปี โสถิพันธ์. (2539). คำอธิบายหลักกฎหมายนิติกรรมสัญญา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- จำรัส เขมะจารุ. (2515). ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการประกันภัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. (2543). ชุดย่อหลักกฎหมายประกันภัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม,
- พนารัตน์ เกลิมวุฒิศักดิ์. (2534). ความรับผิดทางแพ่งเนื่องจากการประกอบวิชาชีพของสถาปนิกและวิศวกรในโครงการก่อสร้าง. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายเอกชน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรชัย สุนทรพันธุ์. (2551). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะประกันภัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พลสยาม พรินต์ติ้ง (ประเทศไทย).
- มุกดา โค้วทกุล. (2537). การประกันภัย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ หจก. สยามเตชั่น-เนอร์ซี่พลาเยส์.
- วิสาร พันธนะ และมาลี สุระเชษฐ์. (2532). สถานภาพและการประกอบวิชาชีพกฎหมาย. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพกฎหมาย หน่วยที่ 1-7.
- สรพล สุขทรศนีย์. (2533). คำอธิบายกฎหมายลักษณะประกันภัย ศึกษาแบบเรียงมาตรา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมหมาย พุฒน้อยและคณะ. (2542). เอกสารการสอนชุดวิชาหลักการประกันภัย: การประกันภัยเบ็ดเตล็ด: นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมคิด บางโม. (2551). กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เอส เค บุ๊คส์.
- สิทธิโชค ศรีเจริญ. (2538). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันภัย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันประกันภัยไทย.
- สุธรรม พงศ์สำราญ ฝั่งใจ ฝั่งพานิช และวิรัช ณ สงขลา. (2521). หลักการประกันชีวิต. : กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช.
- สุธาบดี สิงห์เสนี. (2549). ประกันภัยค้ำจุน. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- แสง บัญเฉลิมวิภาส. (2535). รวมคำบรรยายหลักวิชาชีพกฎหมาย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริวรรณ วลลิโกดม. (2544). การประกันภัยและการจัดการธุรกิจประกันภัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).